

Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije

❖ izlaganje sa sjednice Senata od 15. listopada

Profesor Čović kazuje kako je strategija, generalno govoreći, koncept, a ne naracija, kao što je ovdje slučaj. Smatra da se ovom tekstu mora pristupiti dvojako. S jedne strane, tekstualno, u pogledu sadržaja same Strategije te kontekstualno, u smislu kako takav tekst funkcionira u našoj stvarnoj situaciji. Mišljenja je da se ne može raspravljati o Strategiji izolirano od konteksta u kojem je ona nastala te dodaje da je riječ o lošoj „strateškoj literaturi“ iz dva razloga. Prvo, Strategija predstavlja žanrovski promašaj. Strategije se ne rade u žanru romana ili epa, nego u žanru kratke priče. To je nešto što mora biti kompaktno i sažeto. U tom smislu može pohvaliti trud svih onih koji su na Strategiji radili, ali ne i sam rezultat. Nadalje, Strategija je stilski promašena, jer tekst nema karakteristike strateškog teksta. Strateški tekst je konceptualni tekst, njega resi konzistencija, čvrstoća i najviše je definiran temeljem konceptata kojima se ulazi u nešto, kao i promišljenost i domišljenost cijelog koncepta od prve do posljednje stranice, čega ovdje nažalost nema. Ovdje se „žonglira“ velikim terminima takvom lakoćom da je to kontraproduktivno, kazuje profesor, navodeći nekoliko primjera koji to potvrđuju, a posebice vezano uz pojam autonomije. U tekstu sažetka Strategije navodi se kako država preuzima odgovornost za razvoj i upravljanje obrazovnih sustava, pa se postavlja pitanje kako to dovesti u kontekst pojma autonomije u visokoobrazovnom sustavu i na sveučilištu. Nadalje, u kontekstu programskih ugovora govori se da je njihov cilj da na rektore i senate prenesu više autonomije, a autonomija je ustavna kategorija i civilizacijska stečevina. Također, na stranici 17. govori se o autonomiji u upravljanju, financiranju, istraživanju, pa se postavlja pitanje što znači autonomija u financiranju. Dakle, olako se koriste krucijalni termini, a isti bi trebali biti stožerni i nositi jedan koncept. Treba biti odgovoran prema pojmovima. Isto tako, što znači izraz „istraživačko sveučilište“, to je pleonazam. Dakle, sveučilište koje nije istraživačko, nije sveučilište, nego visoka škola. Ova strategija na neki način ide u susret ovom trendu koji idu iz Ministarstva i preko financiranja istraživačke djelatnosti. Vrlo je opasna ova floskula o istraživačkom sveučilištu, jer će nas ista dovesti do toga da će neće postojati niti jedno istraživačko sveučilište u ovoj regiji, nego samo, primjerice, bečko. Dakle, mi moramo biti konzistentni i kazati da je sveučilište znanstveno-nastavna i istraživačka institucija i od toga se ne može odstupati. To se u jednoj strategiji ne smije pojaviti ni kao mala mogućnost. To je dio ove konceptualne nedorečenosti i opasnosti. Drugo, kontekstualno, pitamo se čemu služi ova Strategija i kakav je odnos iste prema faktičnoj Strategiji, koju MZOS i Vlada RH provodi i koja je upravo ovih dana doživjela svoju kulminaciju u jednoj kataklizmi. Postavlja se pitanje u kakvoj je svezi ova Strategija s ovim kataklizmičkim zbivanjima u znanosti i visokom obrazovanju. Mišljenja je da se akademska zajednica treba osjećati kao bolesnik koji ima uznapredovali karcinom koji dolazi liječniku, a onda mu on priča kako će u zagrobnom životu biti sve riješeno i sve će izgledati lijepo. Istodobno, događa se jedna vrlo bizarna koincidencija. Vlada je 10. listopada usvojila

završnu etapu „Lex Zelenika“, gdje dobiva glavne poluge moći predlaganja članova Nacionalnog vijeća i Etičkog odbora kao glavnu polugu kroz koju će se faktična Strategija provoditi. Također, na istoj sjednici „arhitekt“ te faktične Strategije je promoviran, a svi smo očekivali da će biti smijenjen. I na kraju, izvješće Nacionalnog vijeća koje je imalo protuustavni način postupanja, što se vidjelo iz ukidanja Pravilnika, prihvaćeno je na zatvorenom dijelu sjednice, što je skandalozno. Intencija cijele akademske zajednice bila je ta da se donese Strategija, a da se onda ide u donošenje Zakona, a učinjeno je obrnuto. Zaključno, profesor kazuje da se rad na ovoj Strategiji može nastaviti, ali da se mora raditi na razotkrivanju i suprotstavljanju faktičnoj Strategiji te istodobno započeti rad na sanacijskom programu za znanost i visoko obrazovanje kada ekipa koja upravlja znanošću ode s funkcije.

Nastavno na gore izneseno, **profesor Budak** pojašnjava kako je ova Strategija rezultat rada Radne skupine koja je bila odvojena od Ministarstva i politike koju ono provodi te da navedeno nema nikakve veze s ciljevima ove Strategije. Strategija predviđa razvoj u budućnosti, a ne bavi se rješavanjem aktualnih situacija.

❖ izlaganje sa sjednice Senata od 5. studenoga 2013.

Profesor Čović upozorava na činjenicu da Sveučilište u Zagrebu ne smije svojim stajalištem o Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije legitimirati postojeću znanstvenu politiku ni na koji način i u tom se smislu od toga mora jasno ograditi u svojim zaključcima, te da ju ne smije legitimirati, jer legitimiranje iste na nekritičan način i bez jasnog očitovanja o tome, legitimiramo postojeću praksu. Nadalje, upozorava na određenu nelogičnost s jedne strane, ukoliko bi Sveučilište zauzelo stav da načelno podržava Strategiju, istodobno iznoseći velik broj primjedbi, s druge strane. Mišljenja je da bi generalni stav Sveučilišta trebao biti da odbija ovu Strategiju, što treba argumentirano potkrijepiti, upozoravajući na činjenicu da ovu Strategiju daju isti oni koji nose sadašnju politiku i koji ideološki zloupotrebljavaju taj, za sada nevažeći akt, u političke svrhe, pri čemu se postavlja pitanje, koja je funkcija ove Strategije i u kakvom je ona odnosu sa sadašnjim stanjem te realnim odvijanjem i razvijanjem znanosti i visokog obrazovanja.